

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	073 «Менеджмент»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	3
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц., Сафронська Ірина Михайлівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу

посада

i.safronska@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-400-43-12

телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Наведені в курсі матеріали спрямовані на формування у майбутніх менеджерів наукового світогляду та спеціальних знань з теоретичних основ корпоративного управління, вміння користуватися інституційними та інформаційними інструментами забезпечення функціонування системи корпоративного управління на підприємствах; формування системи теоретичних знань і практичних навичок з ефективного управління корпораціями в сучасних умовах господарювання.

Результати навчання: Знати: основні теоретичні положення корпоративного управління; формування системи органів корпоративного управління, принципів їх функціонування та форм підзвітності.
Вміти: застосовувати теоретичні аспекти корпоративного управління в практичній діяльності; використовувати основні елементи та принципи корпоративного контролю, механізм його здійснення в діяльності підприємств; застосовувати методи оцінки економічної ефективності корпоративного управління.

Передумови до початку вивчення: Базові знання з менеджменту.

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою викладання навчальної дисципліни «Корпоративне управління» є ознайомлення студентів із теоретичними основами корпоративного управління, інституційними та інформаційними інструментами забезпечення функціонування системи корпоративного управління на підприємствах; формування системи теоретичних знань і практичних навичок з ефективного управління корпораціями в сучасних умовах господарювання.

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

ЗК 4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК 4. Здатність до ефективного використання та розвитку людських ресурсів в організації.

СК 5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

За результатами опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають професійні компетентності, а саме:

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 7. Організувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Теоретичні основи корпоративного управління. Моделі корпоративних відносин.	2/2	Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання. Характеристика елементів корпоративного управління. Принципи корпоративного управління та вплив міжнародного співтовариства на їх узагальнення. Функції корпоративного управління. Моделі корпоративних відносин: світовий досвід та особливості управління корпораціями в Україні. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу. Основні характеристики інтеграційних процесів, типи та форми інтегрування.	Презентації. Семінари-дискусії. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
2.	Зовнішня сфера корпоративного управління	2/2	Форми державного регулювання ринку цінних паперів. Роль і функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі. Управління корпоративними правами держави. Податкова політика в корпоративному секторі України. Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні. Види депозитарної діяльності та її суб'єкти. Управління рухом акцій на первинних і вторинних ринках. Фінансові посередники в системі корпоративного управління. Основні організаційні форми фінансового посередництва.	Презентації. Участь в обговоренні. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
3.	Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	2/2	Ключові учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика. Система органів корпоративного управління. Загальні збори акціонерів та їх повноваження. Наглядова рада та причини її створення. Повноваження Наглядової ради. Ревізійна комісія. Повноваження ревізійної комісії. Правління та його повноваження. Порядок формування органів управління та їх кількісний склад. Порядок роботи органів управління. Трудові відносини з посадовими особами органів управління корпорації. Відповідальність посадових осіб органів управління акціонерного товариства.	Презентації. Участь в обговоренні. Тести. Індивідуальні завдання.

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
4.	Корпоративна культура	2/2	Корпоративна культура та її роль у корпоративному управлінні. Різновиди організаційних об'єднань корпоративного типу в різних секторах економіки. Заходи щодо забезпечення інформаційної прозорості в Кодексі корпоративної поведінки. Конфлікти інтересів між учасниками корпоративних відносин.	Презентації. Участь в обговоренні. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
5.	Стратегічне управління корпораціями	2/2	Особливості стратегічного управління корпораціями. Стратегічне управління як інструмент реалізації потенціалу корпоративного управління. Визначення параметрів системи стратегічного планування корпорації. Система погодження та затвердження стратегічних і поточних планових документів. Сутність та критерії формування системи стратегічного моніторингу. Зв'язок результатів моніторингу з цілями та стратегією корпорації. Визначення цілей діяльності корпорацій. Характеристика підходів та загальні закономірності встановлення корпоративних цілей. Особливості визначення корпоративної місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних формувань.	Презентації. Участь в обговоренні. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
6.	Антикризовий корпоративний менеджмент	2/2	Ризики створення і функціонування корпоративних структур. Особливості антикризового управління в корпораціях. Компетентності лідерства як детермінанта ефективності сучасного менеджера. Застосування психологічних технологій в роботі з персоналом.	Презентації. Участь в обговоренні. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
7.	Оцінювання ефективності корпоративного управління	2/2	Рейтингові оцінки якості корпоративного управління. Критерії фінансової оцінки якості різних систем корпоративного управління: показники обіговості банківських кредитів, акціонерна вартість і вартість «учасників». Методичні підходи до визначення ефективності корпоративного управління. Фактори підвищення ефективності корпоративного управління. Показники та особливості оцінювання ефективності корпоративного управління. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями. Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління. Організаційна ефективність: сутність, параметри та методи оцінки. Ефективність корпоративного управління як досягнення балансу інтересів.	Презентації. Участь в обговоренні. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

Рекомендована література

Основна

1. Бондар-Підгурська О. В. Ділове адміністрування (корпоративне управління): навч. посібн. / Бондар-Підгурська О. В. , Глебова А. О. К. : Вид-во Ліра-К. 2016, 487 с.
2. Давиденко Н.М., Буряк А.В. Корпоративне управління: навчальний посібник. К.: ЦП «Компринт». 2015, 346с.
3. Козирєва О.В. Конспект лекцій з дисципліни Корпоративне управління для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності). Х.: НФаУ. 2018, 295 с.
4. Корпоративне управління: конспект лекцій / укладачі: Г. А. Мішеніна, Ю. Т. Матвєєва. Суми: Сумський державний університет. 2018, 212 с.
5. Корпоративне управління: курс лекцій для студентів ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» / Укладач Феєр О.В. Мукачево: МДУ. 2017, 85 с.
6. Корпоративне управління: процеси, стратегії, технології [Текст]: колект. монографія / [Абдуллаєв К. Н. та ін.]; за заг. ред. Шапошникова К. С., Соловйової Н. І., Станкевич Ю. Ю. Херсон : Гельветика, 2015, 535 с.
7. Кудря Я.В. Розвиток корпорацій: засади, тенденції, інструментарій: монографія / Я. В. Кудря [наук. ред. д.е.н., проф. С.О.Іщук]; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Львів. 2015, 188 с.
8. Мостенська Т. Л. Корпоративне управління: підручник /Т.Л. Мостенська, В.О. Новак, М. Г. Луцький, Ю. Г. Симоненко К. : Каравела. 2015, 400 с.
9. Стратегічне управління корпораціями: навчальний посібник / О.М. Скібіцький, В. В. Матвєєв, В. І. Щелкунов, С. М. Подреза; МОН України, Національний авіаційний університет. – Київ: Центр навчальної літератури, 2016. 480 с.
10. Сергійчук С. І. Корпоративне управління: навчальний посібник / С. І. Сергійчук. Миколаїв: НУК, 2016. 228 с.
11. Швець Ф.Д. Корпоративне управління: Навчальний посібник. Рівне:НУВГП, 2017, 320 с.

Допоміжна

1. Анісімова О. М. Корпоративне управління як основа формування стабільної системи менеджменту підприємства. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2016. - № 3(1). - С. 64-68 .
2. Баюра Д. О. Корпоративна реформа в Україні: системний підхід до формування ринкової соціально-орієнтованої моделі корпоративного управління. Теоретичні та прикладні питання економіки. 2016. Вип. 1. С. 15- 22.
3. Молодецька О. М., Дикий І. А. Поняття та детермінанти корпоративного управління. Економіка та держава. 2015. № 5. С. 104-106.
4. Полінкевич О. М. Порівняльний аналіз моделей корпоративного управління підприємницьких структур. Економічний форум. 2017. № 4. С. 158-167.
5. Сердюков К. Г. Організація стратегічного управління акціонерним товариством в умовах трансформації корпоративного контролю. Управління розвитком. 2017. № 1-2. С. 89–94.
6. Фаріон Н. О. Принципи корпоративного управління: міжнародний та вітчизняний досвід. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 22. С. 134-138.

Електронні ресурси

1. Електронний університет СНУ ім. В. Даля [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://moodle2.snu.edu.ua/>
2. Електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> -
3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Всесвітньої торгової організації [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.wto.org>
5. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.eurunion.org>.
6. Офіційний веб-сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. – Режим доступу: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/index>.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Презентація	15
Тести	20
Індивідуальні завдання	15
Іспит	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно
1-34	F	

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути зараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.